یادداشت

آموزش به مثابه فرهنگ

محمدرضا نیک‌نژاد . آموزگار

● «پژوهشِ خانم لوییس جلوه‌های فرهنگی آموزش و یادگیری را بازشناسی و ریشه‌ها و اندیشه‌های عمیق اجتماعی و فرهنگی کامیابی نظام آموزش مدرسه‌ای در ژاپن را با رویکرد فرهنگی تجزیه و تحلیل کرده است... بیشتر مباحث این نشست‌ها در دهه گذشته ناظر به ترویج رویکرد فرهنگی به آموزش‌وپرورش و اندیشه در نظریه‌های آموزش و یادگیری است که به فرهنگ و محیط زیست طبیعی و اجتماعی [در] خلق نظریه‌های تربیتی اهمیت بیشتری می‌دهد... باید بگویم که در آموزش‌وپرورش ژاپن سه عنصر پایه‌ای که براساس نیازهای اصلی دانش‌آموزان شکل می‌گیرد عبارت‌اند از: کنترل خود، تعلقِ خاطر به مدرسه و اهمیت تلاش برای رسیدن به هدف... . به اعتقاد من، حسن آموزش‌وپرورش ژاپن - به عنوان نظامی که انسان خوب تربیت می‌کند- در پذیرش آن از طرف بچه‌هاست و این کاملا در احساس تعلق آنها به مدرسه مشخص است... یکی دیگر از ویژگی‌های مهم کودکستان‌های ژاپن باور به تعلق به گروه یا جامعه است. گاهی بچه‌ها با نام کلاسشان خطاب قرار می‌گیرند؛ مثلا «چون کلاس گیلاس‌ها، از نظر سنی بزرگ‌تر از بقیه‌اند، جمع‌آوری اسباب‌بازی‌ها را فراموش نکنند» بچه‌ها هم‌کلاسی‌های خود را «دوست» می‌نامند. کلمه دوست در اینجا نشان‌دهنده روابط فردی دو کودک نیست، بلکه به هم‌کلاس اطلاق می‌شود... . در ژاپن نه از راه‌های تمرین، فشار، جایزه و تنبیه، بلکه از طریق گسترش بازی آزاد و به‌رسمیت‌شناختن حق بازی کودکان، احساس محبت به هم و پرورش باور، فعالیت گروهی را در کودک تقویت می‌کنند... . هر ترم تحصیلی هم برای خود هدفی مشخص دارد؛ حتی هدف آموزشی هر ماه یا هر هفته هم دقیقا مشخص است؛ مثلا این هفته دست‌ها را خوب بشوییم یا همه ناهارمان را بخوریم. معلمان تلاش می‌کنند بچه‌ها از همان سال اول دوره ابتدایی درباره هدف‌های زندگی در مدرسه به عنوان یکی از اعضای گروه، اطلاعات درستی داشته باشند... . [در ژاپن] پرورش انسانی و رشد علمی یکی است. وقتی که ژاپنی‌ها نظرشان را درباره یک انسان روشنفکر می‌گویند، مفهوم «قابلیت مورد قبول واقع‌شدن در جامعه» نیز در آن نهفته است. این استعداد همکاری‌کردن می‌تواند به معنای دیدگاه و فکر دیگران را قبول‌کردن، جرئت‌بخشیدن و گذشتن از اشتباه‌های دیگران، فروتن‌بودن و ... باشد. جمله‌های بالا برگزیده‌ای از کتاب «آموزش به مثابه فرهنگ» است که به بررسی فرهنگ آموزشی در ژاپن و مقایسه آن با آمریکا پرداخته شده است. کتاب آموزش به مثابه فرهنگ با کنکاش در فرهنگ آموزشی ژاپن و ژرف‌اندیشی در بده‌بستان‌های میان فرهنگ عمومی و فرهنگ آموزشی، آموزه‌های بسیار ارزشمندی را در برابر خواننده می‌گذارد. این کتاب در اصل گفت‌وگوی دو آموزش‌شناس ژاپنی با یک پژوهشگر آمریکایی به نام کاترین لوییس است. لوییس از نوجوانی به دبیرستان‌های ژاپن می‌آید و توانمندی و کامیابی‌های آموزش در پیش‌دبستانی و دبستان‌های ژاپن او را شیفته خود می‌کند و به پژوهش در ساختار فرهنگی - آموزشی این کشور وامی‌دارد. کتاب «آموزش به مثابه فرهنگ» برای ما ایرانیان که همواره آفرین‌گویان فرهنگِ اجتماعی - اقتصادی ژاپنی‌ها بوده‌ایم و تلاش‌ها و کامیابی‌های آنان برای‌مان شگفت‌انگیز بوده است، می‌تواند خواندنی و بسیار نکته‌آموز باشد. به‌ویژه برای دست‌اندرکاران آموزشی، آموزگاران، پدر و مادرها و پژوهشگران فرهنگ اجتماعی- آموزشی.

زنانی که با پخت غذای خانگی و فروش آن از طریق یک استارت‌آپ برای خود درآمد کسب کرده‌اند/ عکس: مهر

مسئولیت بر زمین‌مانده دولت در قبال مشاغل خانگی

شغلی که شغل نیست

زهرا افراز . انجمن دیده‌بان مدنی یک شهر

طرح ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی یکی از برنامه‌های دولت دهم در راستای اشتغال‌زایی به‌ویژه برای زنان تلقی می‌شد. نحوه اجرای این طرح از زمان تصویب قانون تاکنون تغییرات بسیار زیادی داشته است؛ به نحوی که نهادهای متولی (وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها) که در قانون ملزم به همکاری در این طرح بودند، رفته‌رفته جای خود را به نهادهای حمایتی همچون کمیته امداد و بهزیستی دادند. اخبار مشاغل خانگی ماه‌های اخیر نیز همین حقیقت را نشان می‌دهد. طرحی که میلیاردها تومان تسهیلات به آن اختصاص یافت تبدیل به تور ایمنی برای مددجویان نهادهای حمایتی شد و قابلیت آن برای حل مشکل بی‌کاری از دست رفت. بانک‌ها و نهادهای مالی که طبق قانون، ملزم به اختصاص تسهیلات به متقاضیان از محل منابع قرض‌الحسنه خود بودند، فقط به صندوق کارآفرینی امید محدود شد و تنها این نهاد است که سالانه ۲۰ درصد از منابع خود را به این طرح اختصاص می‌دهد.

تاریخچه طرح

مشاغل خانگی سابقه‌ای طولانی در کشور ما دارد؛ ولی از سال ۸۹ این مشاغل با تصویب قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی، جنبه رسمی به خود گرفت. در این قانون، دولت موظف است که مشاغل خانگی را ساماندهی و حمایت کند، به صورتی‌که زمینه اشتغال برای متقاضیان آن فراهم شود. این ضوابط حمایتی در زمینه مالیات، تأمین وام قرض‌الحسنه، حق بیمه خویش‌فرما (سهم دولت فقط دو درصد است)، تعرفه مصرف آب، برق و سوخت مصرفی باید از محل بودجه سنواتی لحاظ می‌شد. همچنین استفاده از بازار محلی شهرداری، عضویت در شرکت سهامی عام خوشه‌ای، معافیت از عوارض اداری و تجاری و عدم نیاز به تغییر کاربری مسکونی و دراختیارگذاشتن تسهیلات با استفاده از منابع مالی حساب‌های قرض‌الحسنه بانک‌ها و صندوق کارآفرینی امید از مزایای این طرح برای متقاضیان بود.

در آیین‌نامه اجرائی اولیه این طرح، صدور مجوز و نظارت بر اجرای طرح بر عهده دستگاه‌های اجرائی (سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت جهاد کشاورزی، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی) گذاشته شد. همچنین وزارت بازرگانی موظف به ایجاد پایگاه اطلاع‌رسانی در زمینه بازاریابی، خرید و فروش الکترونیکی محصولات خانگی و ارائه الگوی موفق در این زمینه بود. همکاری‌نکردن این دستگاه‌ها در پیشبرد اهداف این طرح سرنوشت دیگری را برای متقاضیان آن رقم زد.

تغییر دیدگاه‌ها بدون تدارک زمینه‌های لازم

پس از گذشت چهار سال از اجرای این طرح و حتی پیش از انجام پیمایش اعتبارسنجی و آسیب‌شناسی مشاغل ایجادشده، آیین‌نامه اجرائی دیگری در شورای عالی اشتغال در مورخ ۹۳/۹/۳ تصویب شد که می‌توان آن را ادامه سیاست اشتغال‌زایی دولت براساس شبکه‌سازی و ایجاد اشتغال پایدار دانست. دستورالعمل جدید، «ساماندهی و حمایت از بنگاه‌های پشتیبان کسب و کار خانگی، خرد و کوچک» نام گرفت. این آیین‌نامه در حالی تصویب شد که بیش از ۹۰ درصد از متقاضیان این طرح به صورت مستقل فعالیت می‌کردند و سهم پشتیبان فقط ۰/۳۴ درصد بود. تنها صحبتی که پس از این درباره متقاضیان مستقل به میان آمد، ساماندهی و هدایت آنان در قالب تعاونی بود که اقدام قابل رؤیتی نیز برای دستیابی به این هدف انجام نشد. با تصویب این آیین‌نامه، ارائه تسهیلات بانکی به متقاضیان مستقل بسیار محدود شد و سهم این تسهیلات، به پشتیبانان مشاغل خانگی، خرد (زیر ۱۰ نفر) و کوچک (زیر ۵۰ نفر) اختصاص یافت.

توجیه مسئولان برای تغییر رویکرد این بود که مشاغل خانگی به صورت انفرادی پایداری ندارند و برای پایدارکردن این مشاغل باید به سمت شبکه‌سازی حرکت کرد. دلیل این ناپایداری نیز دسترسی‌نداشتن به بازار برای فروش محصولات عنوان شد و این درحالی بود که هیچ تمهیدی هم برای وادارکردن شهرداری به ایجاد آن انجام نشده بود و خود وزارتخانه نیز برنامه‌ای را در این زمینه اعلام نکرد. شیوه اجرای شبکه‌سازی نیز این‌گونه بود که به پشتیبانان تسهیلاتی تعلق گیرد تا مشوقی برای همکاری و حمایت از آنان باشد. حال آنکه ایجاد پیوند بین واحدها و شبکه‌سازی، فرایند بسیار دشواری است که مستلزم صرف زمان و سرمایه است.

این گمان به ذهن می‌رسد دلیل طی‌کردن مسیر دشوار اخذ مجوز این نوع فعالیت به‌ویژه برای متقاضیان مستقل، دریافت تسهیلات بانکی بود و با قطع این تسهیلات، متقاضیان کاهش قابل ملاحظه‌ای داشتند. با درنظرگرفتن اینکه یکی از اهداف طرح مشاغل خانگی، سوق‌دهی اقتصاد غیررسمی به سمت اقتصاد رسمی است، نبود مشوق‌های حمایتی و موانع اخذ مجوز این هدف را پیش از آغاز، پایان بخشید.

برون‌سپاری یا سلب مسئولیت؟

در آیین‌نامه اجرائی جدید، بخش زیادی از وظایف دولت و دستگاه‌های اجرائی بر عهده پشتیبان مشاغل خانگی خرد و کوچک قرار گرفت. این وظایف شامل شناسایی افراد، ساماندهی در قالب فعالیت شبکه‌ای، مدیریت فرایند تولید اعم از مهارت‌آموزی، تأمین مواد اولیه، تجهیزات، مشاوره، تحقیق و توسعه، برندسازی، بازارسازی، بازاریابی و فروش است.

این برون‌سپاری با قانون مشاغل خانگی زاویه پیدا می‌کند، زیرا آموزش، بازارسازی، ضوابط حمایتی و نظارت بر طرح تا پیش از این بر عهده دولت و دستگاه‌های اجرائی‌اش بود که پس از آن به بنگاه پشتیبان (بخش خصوصی) واگذار شد.

نکته درخور توجه دیگر، مسئله تولید است. در قانون آمده است: «مشاغل خانگی یک طرح کسب‌وکار بدون مزاحمت در واحدهای مسکونی همجوار که منجر به تولید و عرضه کالا یا خدمت به خارج از محل مسکونی شود». فقط متقاضیانی موفق به اخذ مجوز می‌شوند که فعالیت تولیدی داشته باشند و با توجه به وضعیت اقتصاد سیاسی ایران، بخش خصوصی ترجیح می‌دهد بیشتر به فعالیت‌های تجاری بپردازد و از تولید پرهیز می‌کند.

همچنین در تعریف یادشده، مبادله کالا نباید در محیط مسکونی انجام شود و فقط پروسه تولید است که در خانه انجام می‌گیرد، زیرا فعالیت مبادله‌ای ممکن است برای واحدهای مسکونی هم‌جوار مزاحمت ایجاد کند. در اینجا یادآوری این نکته مهم است که در قانون، شهرداری‌ها موظف به ایجاد بازار محلی برای عرضه محصولات خانگی در روزهای مشخص هفته و به صورت دوره‌ای بودند. تلاش برای دستیابی به این امکان در قالب تفاهم‌نامه‌ای میان وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با وزارت کشور بود، قرار بود شهرداری‌ها این بازارها را در مکان‌های مناسب ایجاد کنند. دولت از سال ۸۹ تاکنون در حال رایزنی با شهرداری‌ها برای اختصاص مکان مناسب عرضه محصولات خانگی است که تاکنون موفق نبوده است.

اعتبارسنجی و آسیب‌شناسی

طرح اعتبارسنجی و آسیب‌شناسی این طرح که در پاییز ۱۳۹۴ به‌وسیله وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی انجام شد، به مشکلاتی که این طرح با آن مواجه بود، پرداخت و بار دیگر به مهم‌ترین مشکل شاغلان این عرصه که همان «عدم دسترسی به بازار» است، اشاره کرد. نبود بازار مناسب برای فروش محصولات خانگی، مسئله اشباع رشته‌ها را به وجود آورد و در رشته‌هایی که بازار مناسب فروش نداشتند صدور مجوز قطع شد.

طبق گفته مقامات مسئول، این طرح سالی یک‌بار بازنگری می‌شود. درنتیجه شاید بتوان آنچه در آذرماه امسال از سوی مسئولان مطرح شد را حاصل بازنگری دانست. در آذرماه شاهد تصویب الگوی توسعه مشاغل خانگی در جلسه ستاد ساماندهی بودیم. در این الگوی جدید که قرار است از اوایل سال آینده در دستور کار معاونت توسعه کارآفرینی و اشتغال قرار گیرد، علاوه بر دستگاه‌های اجرائی، سایر نهادهای حمایتی همچون بسیج سازندگی و جهاد دانشگاهی نیز مشارکت خواهند داشت. این در حالی است که پیش‌تر این اختیارات به نهادهای حمایتی همچون بسیج سازندگی داده شده و مدت‌ها بود این نهاد به فعالیت در این زمینه می‌پرداخت.

نکته درخورتوجه دیگر تأکید بر جلب مشارکت فعالان حقیقی و حقوقی بخش خصوصی بود. باید توجه داشت آیین‌نامه اجرائی دوم به‌تفصیل به نقش پشتیبان (که اکنون دیگر مشخص است می‌توان به جای این مفهوم از همان بخش خصوصی استفاده کرد) پرداخته و همه سیاست‌های این طرح به سمت آن سوق یافته بود. این الگوی توسعه که ادعا می‌شود پس از آسیب‌شناسی و اعتبارسنجی طرح مشاغل خانگی مطرح شده، راهکار جدیدی ارائه نمی‌دهد، چراکه فقط همه وظایف دولت را بر عهده بخش خصوصی می‌گذارد و این در حالی است که کمترین مطالعه‌ای در زمینه رغبت بخش خصوصی به ایفای چنین نقشی انجام نشده است. واقعیت آن است دولت که نتوانسته با هماهنگی بین نهادهای دولتی متولی این بخش از سویی و وادارکردن نهادهای محلی یعنی شهرداری‌ها و فرمانداری‌ها به ایجاد بازار برای تولیدات مشاغل خانگی از سوی دیگر، وظایف خویش را انجام دهد، اینک به نام برون‌سپاری وظایفش می‌خواهد از بار سنگین آن شانه خالی کند.

خبر

پیشنهاد میراث تهران برای ایجاد موزه آتش‌نشانی

● **شرق:** مدیرکل میراث فرهنگی و گردشگری استان تهران گفت: اداره کل میراث فرهنگی استان تهران آمادگی دارد حمایت‌های فنی و اداری را از تأسیس موزه آتش‌نشانی انجام دهد.رجبعلی خسروآبادی پیشنهاد داد: لباس‌ها و تجهیزات آتش‌نشانان ایثارگر، لوگوی فلزی ساختمان که تاریخ ساخت آن را نشان می‌داد و از قضا سالم از زیر آوار درآمد و حتی گاوصندوق‌های سوخته و بخشی از شبکه فلزی پنجره‌های این ساختمان ۵۴ساله می‌تواند در محلی با عنوان موزه آتش‌نشانی نگهداری شود. او با بیان اینکه ایجاد این موزه باعث می‌شود تا رشادت‌های آتش‌نشانان فداکار ما هیچ‌وقت فراموش نشوند، بیان کرد: میراث فرهنگی تهران آمادگی دارد حمایت فنی و اداری را از تأسیس چنین موزه‌ای داشته باشد. همچنین میراث فرهنگی استان تهران با ارسال نامه‌ای به شماره ۱۰۶۱۴/۱۲۶/۹۵۲ به معاون خدمات شهری و محیط زیست شهرداری تهران، آمادگی خود را برای حمایت فنی و اداری از تأسیس موزه آتش‌نشانی اعلام کرده است. خسروآبادی افزود: از امروز وظیفه همه نهادهای فرهنگی شهر از جمله اداره کل میراث فرهنگی استان تهران است تا براساس رسالت ذاتی خود از میراث معنوی صیانت کنند که خاطره جمعی مردم کشور از حادثه پلاسکو را تا ابد زنده نگه دارد. مدیرکل میراث فرهنگی استان تهران بیان کرد: هویت، روح شهری است که جامعه بدون آن حیات نخواهد داشت و فداکاری آتش‌نشانان در حادثه پلاسکو بخشی از هویت تهران بود که حفظ آن برای تاریخ پایتخت لازم و ضروری است.

مرگ ۴۲۱ نفر بر اثر مسمومیت با گاز منوکسید کربن

● **ایلنا:** در ۹ماهه امسال، ۴۲۱ نفر بر اثر مسمومیت با گاز منوکسیدکربن در کشور جان خود را از دست دادند. این شمار فوتی در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته با شمار تلفات ۳۱۸ نفر ۳۲.۴ درصد بیشتر شده است. از کل تلفات مسمومیت با گاز منوکسیدکربن در این مدت ۳۰۴ نفر مرد و ۱۱۷ نفر زن بودند. براساس این گزارش، در این مدت استان‌های تهران با ۹۶، اصفهان با ۳۴ و آذربایجان شرقی با ۲۸ فوتی، بیشترین و استان‌های خراسان جنوبی با دو و یزد و خوزستان هر کدام با سه فوتی کمترین آمار تلفات را داشته‌اند. بنابر اعلام سازمان پزشکی قانونی، همچنین در این مدت تلفات مسمومیت با گاز منوکسیدکربن در استان بوشهر در حد صفر، گزارش شده است. این گزارش می‌افزاید در آذرماه سال‌جاری ۱۴۵ نفر بر اثر مسمومیت با گاز منوکسیدکربن در کشور جان خود را از دست دادند؛ این آمار در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته که شمار تلفات ۹۱ نفر بود، ۵۹.۳ درصد افزایش یافته است. در پاییز امسال ۲۱۵ نفر بر اثر گازگرفتگی در کشور جان باخته‌اند که این آمار ۵۱.۱ درصد از کل تلفات ۹ماهه امسال را به خود اختصاص می‌دهد. سازمان پزشکی قانونی با تأکید بر رعایت اصول ایمنی در نصب وسایل گازسوز به هم‌میهنان توصیه می‌کند ضمن استفاده بهینه از وسایل گرمازا به توصیه‌های ایمنی درخصوص سالم‌بودن و استفاده صحیح از وسایل گرمایشی و مسیر خروجی گاز مونوکسیدکربن از دودکش این وسایل توجه کنند. گاز منوکسیدکربن گازی بدون رنگ و بو است. استفاده از آبگرمکن یا بخاری‌های مستعمل یا دارای نقص فنی و فاقد دودکش یا دارای دودکش بدون عملکرد مناسب در منزل بیشترین موارد ابتلا به مسمومیت را تشکیل می‌دهند.

جدول ۲۷۵۰ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- پایتخت کشور بوروندی- بهتان ۲- حریر ساده- بیماری ناشی از تجمع اسید اوریک در خون- بافته‌شده ۳- غذای رقیق- به‌کاربستن قانون- آکنده و سرشار- محل ورود ۴- لانه زنبور عسل- حلال نیست- شکل ظاهری ۵- حیوان نجیب- از سازهای زهی- نوعی التهاب پوستی ۶- مانند هم- سازمان فضانوردی آمریکا- ضمیری عربی ۷- گرو گذاشته‌شده- همبستگی- شهری در شرق استان تهران ۸- مجموعه‌ای از سلول‌ها- رمان مشهور امیل زولا فرانسوی ۹- قسمت جلوی موشک- عقیده و مسلک- پشیمان ۱۰- فاضلاب- زشت و ناپسند- بزرگ‌منش ۱۱- آستانه- عقیده- غذای گیاه ۱۲- خیاط سال‌های‌دور- سخنوران- قید زمان ۱۳- قدم یکپا- گریه با سوز و گداز- نوعی شیشه رنگی- سخن بی‌پرده ۱۴- نورانی و فروزان- آرامگاه- مایه دردسر ۱۵- کارگروه - توحید.

عمودی:

۱- مراقب و نگهبان- هیچ غلطی نمی‌تواند بکند- کیسه‌کش حمام ۲- بازرگانی که بدهی‌هایش بیشتر از دارایی‌اش شده- از مباحث دانش ریاضی ۳- از موجودات قرآنی- پروفیل فلزی به شکل زاویه قائمه- گوشواره- ضمیری انگلیسی ۴- دوستی و محبت- میوه‌ای شیرین با هسته درشت- معاینه پزشکی ۵- پاسخ- پایتخت غنا- پول خرد هندوستان ۶- پارچه‌نوشته تبلیغاتی- کتاب مشهور سیدبن طاووس که رویکردی واقع‌گرایانه به ماجراهای کربلا دارد- پهلو ۷- بی‌شرمی- قطعی- بدون برنامه‌ریزی ۸- تکرار حرف دوازدهم- چگونگی انجام کاری در طول زمان- تکیه‌گاه پای دوچرخه‌سوار- راندن مزاحم ۹- نام‌ها- الهه اندیشه و هنر در اساطیر یونان- رایگان و مجانی ۱۰- به یکدیگر ساییده‌شده- بزرگوارتر- شهری در ایالت تورینگن آلمان ۱۱- آرزو- همسایه کنگو و کامرون- مخفی ۱۲- تکنیسین- خودروی باربری کوچک- سرگرد قدیم ۱۳- سیلی- کبوتر دشتی- کندزبان- کافی ۱۴- نهر بزرگ- طرفدار دموکراسی ۱۵- دستمزد- قوی‌هیکل- به صورت عمده.

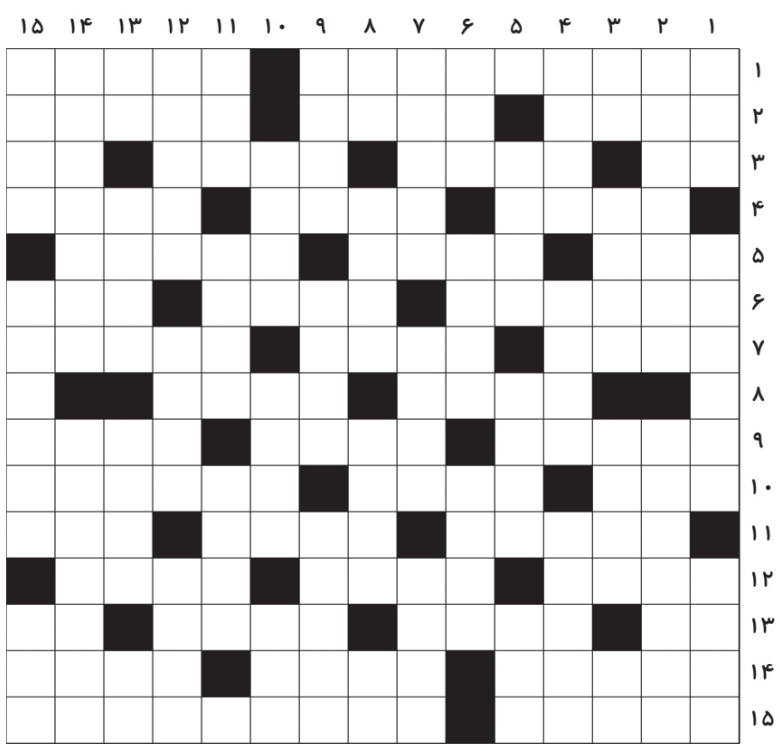

حل سودوکو سخت

۷	۱	۶	۵	۸	۳	۲	۹	۴
۴	۵	۸	۲	۷	۹	۶	۳	۱
۲	۳	۹	۶	۴	۱	۷	۸	۵
۳	۹	۵	۴	۱	۷	۸	۲	۶
۱	۶	۴	۸	۳	۲	۹	۵	۷
۸	۷	۲	۹	۶	۵	۱	۴	۳
۹	۲	۷	۱	۵	۴	۳	۶	۸
۶	۴	۳	۷	۲	۸	۵	۱	۹
۵	۸	۱	۳	۹	۶	۴	۷	۲

حل سودوکو ۱۷۴۵

۹	۳	۴	۸	۷	۱	۲	۵	۶
۷	۸	۶	۲	۹	۵	۱	۴	۳
۲	۱	۵	۴	۶	۳	۹	۸	۷
۶	۲	۷	۱	۳	۸	۵	۹	۴
۱	۵	۹	۶	۴	۷	۳	۲	۸
۸	۴	۳	۵	۲	۹	۶	۷	۱
۵	۹	۸	۳	۱	۴	۷	۶	۲
۳	۷	۲	۹	۸	۶	۴	۱	۵
۴	۶	۱	۷	۵	۲	۸	۳	۹

جدول ۲۷۴۹

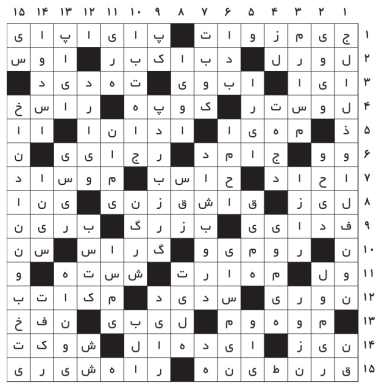

سودوکو سخت ۱۷۴۶

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

		۸	۲	۶		۵		
				۸			۶	۷
	۷		۹				۴	
۷		۲				۱	۵	
		۴			۵			۲
		۵		۷	۲			۹
۴			۳					
				۱	۶	۹		
۹		۳					۱	

سودوکو ۱۷۴۶

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

	۳	۱	۷	۸				
	۸						۳	۲
۶	۵		۲		۳			
	۶		۱		۴		۷	
		۲	۸	۹				۵
		۷			۶			۴
۴	۱							۳
۵						۹		
۹	۲			۷				